

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการอธิบายซึ่งสามารถแบ่งเป็น 5 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย และด้านสุขภาพจิต โดยด้านสุขภาพจิตได้ใช้แบบสอบถามจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล ของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

1.1 เพศ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.9 เป็นเพศชาย และร้อยละ 13.1 เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับแบ่งตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	133	86.9
หญิง	20	13.1
รวม	153	100.0

1.2 อายุ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีอายุมากที่สุด 75 ปี อายุน้อยที่สุด 39 ปี และอายุเฉลี่ย 52 ปี และพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.1 มีอายุ ระหว่าง 46-52 ปี รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 53-59 ปี ช่วงอายุ 39-45 ปี ช่วงอายุ 60-66 ปี และช่วงอายุ 67 ปีขึ้นไป ร้อยละ 34.0 ร้อยละ 10.5 ร้อยละ 9.8 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละอายุของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
39-45	16	10.5
46-52	66	43.1
53-59	52	34.0
60-66	15	9.8
67 ปีขึ้นไป	4	2.6
รวม	153	100.0

อายุต่ำสุด 39 ปี อายุเฉลี่ย 52 ปี
 อายุสูงสุด 75 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.274

1.3 สถานภาพสมรส

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 100

1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.4 มีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ ชั้นประถมศึกษา รองลงมา มัธยมศึกษา และ ปวช./ปวส. คิดเป็นร้อยละ 19.2 และร้อยละ 2.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา (ป.1 – ป.6)	120	78.4
มัธยมศึกษา (ม.1- ม.6/มศ.1-มศ.5)	29	19.0
ปวช./ปวส.	4	2.6
รวม	153	100.0

1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 5 คน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด 2 คน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.77 คนแลพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.1 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว 3 คน 5 คน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ร้อยละ 11.1 และร้อยละ 5.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2	8	5.2
3	36	23.5
4	92	60.1
5	17	11.1
รวม	153	100.0

ค่าต่ำสุด 2 คน

จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 3.77 คน

ค่าสูงสุด 5 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71

1.6 อาชีพหลักของเกษตรกร

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.9 มีอาชีพหลักในการทำนา รองลงมา ประกอบอาชีพทำสวน ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็น ร้อยละ 11.1 และ ร้อยละ 2.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 อาชีพหลักของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

อาชีพหลักของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำนา	133	86.9
ทำสวน	17	11.1
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3	2.0
รวม	153	100.0

1.7 รายได้จากการประกอบอาชีพหลัก

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้สูงสุด 43,500 บาทต่อปี รายได้น้อยสุด 7,300 บาทต่อปี และมีรายได้เฉลี่ย 25,411.11 บาทต่อปี และพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้จากการประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท/ปี และ 20,001-30,000 บาท/ปี ร้อยละ 32.7 รองลงมา 30,001-40,000 บาท/ปี $\geq 40,000$ บาท/ปี $\leq 10,000$ บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 15.7 ร้อยละ 15.0 และร้อยละ 3.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 รายได้จากการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

รายได้จากการประกอบอาชีพหลัก (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
$\leq 10,000$	6	3.9
10,001-20,000	50	32.7
20,001-30,000	50	32.7
30,001-40,000	24	15.7
$\geq 40,000$	23	15.0
รวม	153	100.0

ค่าต่ำสุด 7,300 บาทต่อปี

รายได้เฉลี่ย 25,411.11 บาทต่อปี

ค่าสูงสุด 43,500 บาทต่อปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10,363.53

1.8 อาชีพรองของเกษตรกร

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.5 มีอาชีพรองในการทำสวน รองลงมาทำนา เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และไม่มีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 7.8 ร้อยละ 0.7 ร้อยละ 0.7 และ ร้อยละ 1.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 อาชีพของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

อาชีพของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำนา	12	7.8
ทำสวน	137	89.5
เลี้ยงสัตว์	1	0.7
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	1	0.7
ไม่มีอาชีพ	2	1.3
รวม	153	100.0

1.9 รายได้จากการประกอบอาชีพ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้จากอาชีพสูงสุด 98,000 บาทต่อปี รายได้จากอาชีพน้อยสุด 15,000 บาทต่อปี และพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 39.2 ได้รายได้จากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่อยู่ที่ 20,001-40,000 บาท/ปี รองลงมา 40,001-60,000 บาท/ปี $\leq 20,000$ บาท/ปี 60,001-80,000 บาท/ปี $\geq 80,001$ บาท/ปี และไม่มีรายได้จากอาชีพคิดเป็นร้อยละ 26.8 ร้อยละ 15.7 ร้อยละ 15.7 ร้อยละ 1.3 และ ร้อยละ 1.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 รายได้จากการประกอบอาชีพของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

รายได้จากการประกอบอาชีพ (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<20,000	24	15.7
20,001-40,000	60	39.2
40,001-60,000	41	26.8
60,001-80,000	24	15.7
>80,001	2	1.3
ไม่มีรายได้จากอาชีพ	2	1.3
รวม	153	100.0

ค่าต่ำสุด 15,000 บาทต่อปี

รายได้เฉลี่ย 39,574.17 บาทต่อปี

ค่าสูงสุด 98,000 บาทต่อปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18,814.41

1.10 รายได้ครัวเรือนทั้งหมด

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้รวมทั้งหมดต่อปีสูงสุด 141,500 บาทต่อปี รายได้รวมทั้งหมดต่อปีน้อยสุด 22,000 บาทต่อปี และมีรายได้รวมทั้งหมดต่อปีเฉลี่ยต่อครัวเรือน 69,433.33 บาทต่อปี และพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 28.8 มีรายได้ครัวเรือนรวมทั้งหมดต่อปีอยู่ที่ 50,001-70,000 บาท/ปี รองลงมา 70,001-90,000 บาท/ปี < 50,000 บาท/ปี 90,001-110,000 บาท/ปี >110,001 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 26.1 ร้อยละ 20.9 ร้อยละ 18.3 และร้อยละ 5.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปีของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

รายได้รวมทั้งหมดต่อปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<50,000	32	20.9
50,001-70,000	44	28.8
70,001-90,000	40	26.1
90,001-110,000	28	18.3
>110,001	9	5.9
รวม	153	100.0

ค่าต่ำสุด 22,000 บาทต่อปี

รายได้เฉลี่ย 69,433.33 บาทต่อปี

ค่าสูงสุด 141,500 บาทต่อปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 26,593.21

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางการดำเนินชีวิต ของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

2.1 การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร

2.1.1 การจัดการกับที่ดินในการผลิตหลังจากที่ได้ตัดสินใจดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรตัวอย่างเกือบทั้งหมด คือ ร้อยละ 92.8 มีการจัดการที่ดินไปกับการปลูกพืช รองลงมา ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ และเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 6.5 และ ร้อยละ 0.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การจัดการกับที่ดินในการผลิตของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

การจัดการที่ดินในการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลูกพืช	142	92.8
เลี้ยงสัตว์	1	0.7
ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	10	6.5
รวม	153	100.0

2.1.2. วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรตัวอย่างเกือบทั้งหมด คือ ร้อยละ 97.4 มีการผลิตเพื่อบริโภคเองในครัวเรือนถ้าเหลือจึงจะขาย รองลงมา จำหน่าย/ขาย และอื่นๆ (เป็นการผลิตเพื่อจำหน่าย/ขาย และนำมาบริโภคด้วย) คิดเป็นร้อยละ 1.3 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 วัตถุประสงค์การผลิตของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

วัตถุประสงค์ในการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำหน่าย/ขาย	2	1.3
บริโภคในครัวเรือนถ้าเหลือจึงจะเหลือ	149	97.4
อื่นๆ	2	1.3
รวม	153	100.0

2.2 ลักษณะการผลิตผลทางการเกษตร (กิจกรรมในการผลิตผลผลิตการเกษตร)

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ถึงการดำเนินกิจกรรมในกระบวนการผลิตพืชหลักของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างว่ามีการจัดการในแต่ละพืชที่ปลูกในระดับใดบ้าง โดยระดับการจัดการออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 54.9 มีการจัดการด้านกิจกรรมการผลิตข้าวอยู่ในระดับ มาก และมีการจัดการด้านกิจกรรมการปลูกกระเทียม รองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 54.2 และมีการจัดการด้านกิจกรรมการปลูกชะอม อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 40.5 สำหรับการจัดการการดำเนินกิจกรรมปลูกลำไย พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีระดับการปลูกน้อยมาก ร้อยละ 94.8 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ลักษณะการผลิตผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

กิจกรรม	ระดับการจัดการกิจกรรมการผลิต					ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก		
การผลิต	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน	จำนวนคน		
ผลผลิต	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
การเกษตร							
ข้าว	56 (36.6)	84 (54.9)	7 (4.6)	-	6 (3.9)	4.16	1.01
กระเทียม	83 (54.2)	63 (41.2)	5 (3.3)	-	2 (1.3)	4.46	0.76
ชะอม	35 (22.9)	62 (40.5)	3 (2.0)	-	53 (34.6)	2.82	2.11
ลำไย	1 (0.7)	7 (4.6)	-	-	145(94.8)	0.23	0.93

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1. แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 22.4 รับทราบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์ รองลงมา รับทราบจาก การประชุมชาวบ้าน วิทยุกระจายเสียง นิทรรศการ/ศึกษาดูงาน หนังสือพิมพ์ เอกสารคำแนะนำ ไปสเตอร์หรือแผ่นพับ และลูก-หลานหรือคนใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 22.1 ร้อยละ 19.6 ร้อยละ 15.7 ร้อยละ 14.1 ร้อยละ 5.1 ร้อยละ 1.2 และร้อยละ 1.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

แหล่งความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โทรทัศน์	153	22.4
วิทยุกระจายเสียง	125	19.6
หนังสือพิมพ์	96	14.1
เอกสารคำแนะนำ	35	5.1
ไปสเตอร์หรือแผ่นพับ	8	1.2
การประชุมหมู่บ้าน	151	22.1
ลูก-หลานหรือคนใกล้ชิด	8	1.2
นิทรรศการ/ศึกษาดูงาน	107	15.7

2.3.2. ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการวิเคราะห์ความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร (ตารางที่ 15) ซึ่งในแบบสัมภาษณ์มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ และเป็นคำถามแบบเลือกตอบว่าถูกหรือผิดทั้งหมด สามารถประเมินคำตอบของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

2.1. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การที่เกษตรกรมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดปี โดยผลิตอาหารได้เองในสวน ไร่ นา โดยไม่ต้องซื้อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.7 ตอบถูก และร้อยละ 1.3 ตอบผิด

2.2. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การกินอยู่อย่างประหยัด แบบอดมื้อกินมื้อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.7 ตอบผิด และร้อยละ 3.3 ตอบถูก

2.3. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตรโดยการปลูกพืชอย่างเดี่ยว และเลี้ยงสัตว์อย่างเดี่ยว เพื่อให้มีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.9 ตอบผิด และร้อยละ 13.1 ตอบถูก

2.4. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตร โดยการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ด้วยการงดใช้สารเคมี เช่น ปุ๋ยควบคุมพืช และแมลงในการผลิตเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดร้อยละ 100 ตอบถูก

2.5. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การผลิตโดยใช้แรงงานคนทดแทนเครื่องจักรเป็นการลดมลภาวะ เพื่อให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ส่วนใหญ่ร้อยละ 99.3 ตอบถูก และร้อยละ 0.7 ตอบผิด

ในภาพรวมของความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 96.32 ตอบถูก และร้อยละ 3.68 ตอบผิด แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อย่างไรก็ตามในส่วนข้อที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างตอบผิด คือ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการกินอยู่อย่างประหยัดแบบอดมื้อกินมื้อ นั้นพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่มี ความเข้าใจนี้มีพอ จำเป็นสิ่งที่น่าที่จะควรมีการส่งเสริมทำความเข้าใจให้มากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบ
เศรษฐกิจพอเพียง ในแต่ละข้อคำถามดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	คำตอบของเกษตรกรที่วัดได้	
	ตอบถูก จำนวน(ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวน(ร้อยละ)
1. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การที่เกษตรกรมีอาหาร เพียงพอต่อการบริโภคตลอดปี โดยผลิตอาหารได้เองในสวน ไร่ นา โดยไม่ต้องซื้อ	151 (98.7)	2 (1.3)
2. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การกินอยู่อย่างประหยัด แบบอคมมือกินมือ	5 (3.3)	148 (96.7)
3. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตรโดยการ ปลูกพืชอย่างเดียว และเลี้ยงสัตว์อย่างเดียว เพื่อให้มีอาหารเพียงพอ ต่อการบริโภคตลอดปี	20 (13.1)	133 (86.9)
4. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตร โดยการ รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ด้วยการใส่สารเคมี เช่น ปุ๋ย ควบคุมพืช และแมลงในการผลิต เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี	153 (100)	-
5. แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การผลิตโดยการใส่ แรงงานคนทดแทนเครื่องจักรเป็นการลดมลภาวะ เพื่อให้อยู่ใน สิ่งแวดล้อมที่ดี	152 (99.3)	1 (0.7)

2.4 ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการวิจัยด้านความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงของ
เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ “มาก
ที่สุด” (ค่าเฉลี่ย 4.63) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ มีความ
ตระหนัก ในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง ระดับมากที่สุด

ขณะที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีระดับของความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบ
เศรษฐกิจพอเพียงในทุกประเด็นอยู่ในระดับ มากที่สุด เช่นกัน (ค่าคะแนนเฉลี่ยและการแปล

ความหมายด้านความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง แสดงไว้ใน ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญของความตระหนักในการใช้ ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น (ความรู้สึก)					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปล ความหมาย
	มากที่สุด จำนวนคน (ร้อยละ)	มาก จำนวนคน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อย จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อยมาก จำนวนคน (ร้อยละ)			
1. การดำเนินชีวิตแบบ เศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ท่านมีความเป็นอยู่ แบบพอมีพอกิน	75 (49.0)	76 (49.7)	2 (1.3)	-	-	4.48	0.53	มากที่สุด
2. การดำเนินชีวิตแบบ เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ ท่านมีเวลาให้กับ ครอบครัวมากขึ้น	84 (54.9)	69 (45.1)	-	-	-	4.55	0.49	มากที่สุด
3. การดำเนินชีวิตแบบ เศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ชุมชนของท่านมี ความเข้มแข็ง	102 (66.7)	51 (33.3)	-	-	-	4.67	0.47	มากที่สุด
4. การดำเนินชีวิตแบบ เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ ท่านเข้าร่วมประเพณี ของท้องถิ่น ได้อย่าง สม่าเสมอ	109 (71.2)	43 (28.1)	1 (0.7)	-	-	4.71	0.47	มากที่สุด
5. การดำเนินชีวิตแบบ เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ ท่านเกิดการปลูกฝังใน การการอยู่ร่วมกัน มี การเอื้ออาทรต่อกันของ คนในชุมชน	111 (72.5)	41 (26.8)	1 (0.7)	-	-	4.72	0.47	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม						4.63		มากที่สุด

2.5 ความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการวิจัยความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ

“มากที่สุด” (ค่าเฉลี่ย 4.60) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับมีความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับมากที่สุด

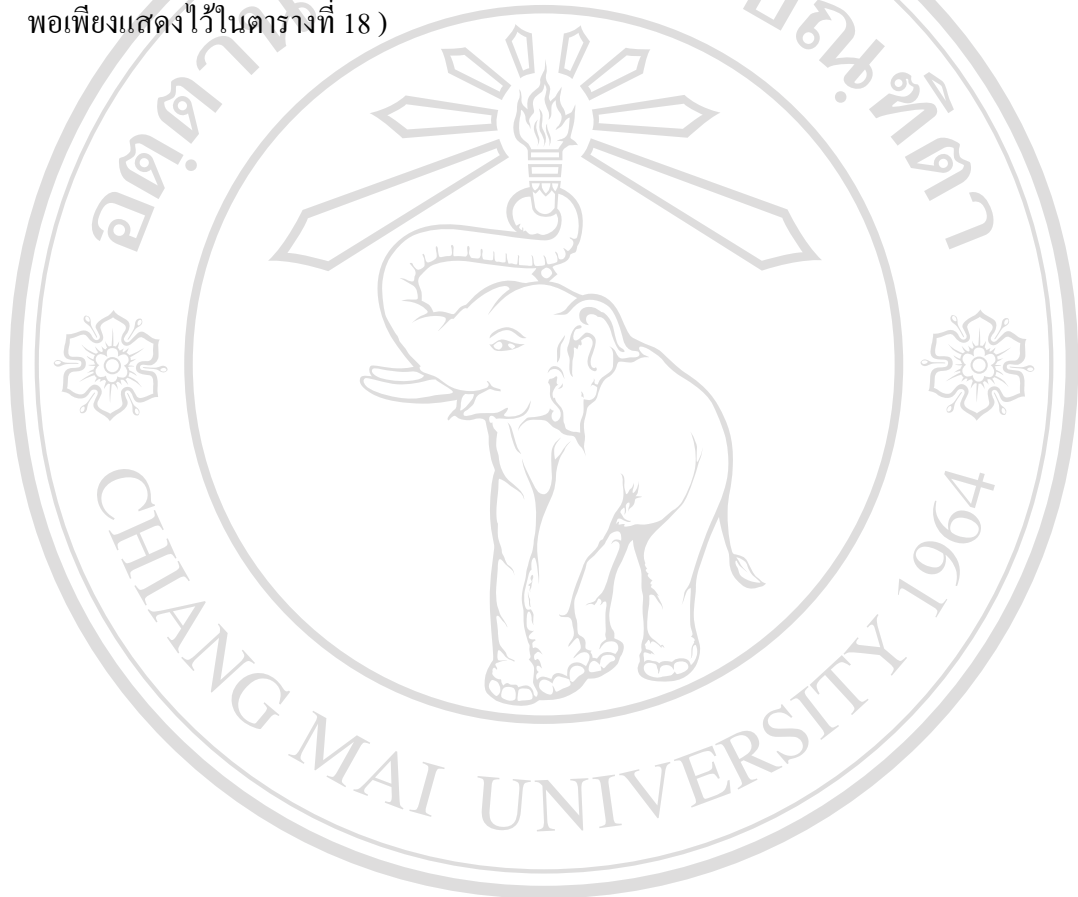
ขณะที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีระดับของความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าคะแนนเฉลี่ยและการแปลความหมายด้านความพอใจในการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงแสดงไว้ในตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญของความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ระดับความพอใจ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
	มากที่สุด จำนวนคน (ร้อยละ)	มาก จำนวนคน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อย จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อยมาก จำนวนคน (ร้อยละ)			
1. ท่านพอใจกับการมีเงินเหลือเก็บเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	70 (45.8)	83 (54.2)	-	-	-	4.46	0.50	มาก
2. ท่านพอใจที่สามารถชำระหนี้สินที่ท่านมีอยู่ได้อย่างสบายใจ	68 (44.4)	85 (55.6)	-	-	-	4.44	0.49	มาก
3. ท่านมีผลผลิตทางการเกษตรตามเป้าหมายและพอเพียงเมื่อดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	87 (56.9)	65 (42.5)	1 (0.7)	-	-	4.56	0.51	มากที่สุด
4. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านพอใจกับทรัพย์สินที่เป็นอยู่ เช่น บ้าน ที่ดิน เป็นต้น	111 (72.5)	41 (26.8)	1 (0.7)	-	-	4.72	0.47	มากที่สุด
5. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านมี ชีวิตที่เรียบง่ายและมีความสุข	125 (81.5)	28 (18.3)	-	-	-	4.82	0.39	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม						4.60		มากที่สุด

2.6 ความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการวิจัยความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.97 และในแต่ละประเด็นยังพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุดเช่นกัน (ค่าคะแนนเฉลี่ยและแปลความหมายความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงแสดงไว้ในตารางที่ 18)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญของความภาคภูมิใจหลังจากใช้
ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ระดับความพอใจ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปล ความหมาย
	มากที่สุด จำนวนคน (ร้อยละ)	มาก จำนวนคน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อย จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อยมาก จำนวนคน (ร้อยละ)			
1. ท่านภาคภูมิใจที่ได้ใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตที่สนองพระราชดำริของในหลวง	153 (100)	-	-	-	-	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ท่านภาคภูมิใจเมื่อมีคนอื่นมาขอคำปรึกษาท่านเกี่ยวกับเรื่องการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	147 (96.1)	5 (3.3)	1 (0.7)	-	-	4.95	0.24	มากที่สุด
3. ท่านรู้สึกภาคภูมิใจในกรณีที่ท่านได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคมเมื่อท่านปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	148 (96.7)	5 (3.3)	-	-	-	4.97	0.18	มากที่สุด
4. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านได้รับความรู้และสามารถนำมาประกอบชีวิตได้มากขึ้น	147 (96.1)	5 (3.3)	1 (0.7)	-	-	4.95	0.24	มากที่สุด
5. การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงช่วยลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมในปัจจุบัน	146 (95.4)	7 (4.6)	-	-	-	4.95	0.21	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม						4.97		มากที่สุด

2.7 การตัดสินใจในการเลือกการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

2.7.1. ความเต็มใจที่จะเลือกการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่
ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 100 มีความเต็มใจในการเลือกการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 19 การเลือกดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความเต็มใจที่จะเลือกใช้การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เต็มใจ	153	100
รวม	153	100

2.7.2. บุคคลในครอบครัวของท่านที่มีบทบาทในการตัดสินใจการเลือกดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.9 ตัดสินใจดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงด้วยตัวเอง รองลงมาบุคคลที่มีบทบาทในการช่วยตัดสินใจเป็นภรรยา และบุตร/หลาน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และร้อยละ 3.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 บุคคลที่มีบทบาทในการตัดสินใจ

บุคคลใดในครอบครัวที่มีบทบาทในการตัดสินใจการเลือกใช้การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตัวท่านเอง	110	71.9
ภรรยาท่าน	38	24.8
บุตร/หลาน	5	3.3
รวม	153	100.0

2.7.3. หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจในการเลือกใช้การดำเนินชีวิต

แบบเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด คือ ร้อยละ 93.5 ระบุว่า มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจ รองลงมาเป็นสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.5 (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจ

หน่วยงานที่ได้เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจในการเลือกใช้การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน่วยงานภาครัฐ	143	93.5
สถาบันการศึกษา	10	6.5
รวม	153	100.0

2.8 การจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

จากผลการวิจัยการจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ของกลุ่มเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจิบ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจิบมีการจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ระดับปานกลาง (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายใช้สอย
(ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปล ความหมาย
	มากที่สุด จำนวนคน (ร้อยละ)	มาก จำนวนคน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อย จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อยมาก จำนวนคน (ร้อยละ)			
1. ท่านและครอบครัว ได้อาหารที่มีอยู่ตาม ชุมชนมารับประทาน โดยไม่ต้องสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่าย	104 (68.0)	49 (32.0)	-	-	-	4.68	0.47	มากที่สุด
2. ท่านมีการอบรมตั้ง สอนสมาชิกใน ครอบครัวให้มีการ วางแผนการใช้จ่ายให้ เพียงพอ	115 (75.2)	38 (24.8)	-	-	-	4.73	0.53	มากที่สุด
3. ท่านยังมีความ ต้องการที่จะบริโภค อาหารราคาแพงจาก ร้านอาหารที่มีชื่อเสียง	137 (89.5)	16 (10.5)	-	-	-	1.13	0.44	น้อยมาก
4. ท่านเลือกที่จะเข้ารับ การรักษาพยาบาลใน โรงพยาบาลของรัฐ เป็นอันดับแรก	140 (91.5)	13 (8.5)	-	-	-	4.92	0.28	มากที่สุด
5. ท่านมักจะซื้อข้าว ของเครื่องใช้ที่อานวย ความสะดวกโดยการ กู้หนี้ยืมสินหรือการ ซื้อของเงินผ่อน เช่น เครื่องซักผ้า เครื่องอบอาหาร โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น	138 (90.2)	14 (9.2)	1 (0.7)	-	-	1.10	0.33	น้อยมาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.31		ปานกลาง

2.9 แหล่งเงินทุน

2.9.1. แหล่งเงินทุนในการสนับสนุนกิจกรรมการเกษตร

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 51.3 ใช้เงินทุนตัวเอง รองลงมาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ่อค้า กลุ่มออมทรัพย์ และแหล่งเงินทุนนอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 44.6 ร้อยละ 3.4 ร้อยละ 0.34 และร้อยละ 0.34 ตามลำดับ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แหล่งเงินทุนในการทำการเกษตรของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

แหล่งเงินทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้เงินทุนตัวเอง	153	51.3
พ่อค้า	10	3.4
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	133	44.6
กลุ่มออมทรัพย์	1	0.34
แหล่งเงินทุนนอกระบบ	1	0.34

2.10 การออม

2.10.1. การทำบัญชีครัวเรือน

ผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด ร้อยละ 93.5 มีการทำบัญชีครัวเรือน รองลงมาไม่ได้ทำบัญชีครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.5 (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 การทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

การทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำบัญชีครัวเรือน	143	93.5
ไม่ทำบัญชีครัวเรือน	10	6.5
รวม	153	100.0

2.10.2. การมีรายได้ที่พอเพียงต่อรายจ่าย

ผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด ร้อยละ 99.3 มีรายได้พอใช้กับรายจ่าย รองลงมา มีรายได้ไม่พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 0.7 (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 การมีรายได้ที่พอต่อรายจ่าย

รายได้พอต่อรายจ่าย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พอใช้	152	99.3
ไม่พอใช้	1	0.7
รวม	153	100.0

2.10.3. การปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัว

ผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด ร้อยละ 99.3 มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัด รองลงมา ไม่มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัด คิดเป็นร้อยละ 0.7 (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 การปลูกฝังในเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัว

การปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการปลูกฝัง	152	99.3
ไม่มีการปลูกฝัง	1	0.7
รวม	153	100.0

2.10.4. การวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ

ผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 99.3 มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว รองลงมา ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 0.7 (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 การวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว

การวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการวางแผน	152	99.3
ไม่มีการวางแผน	1	0.7
รวม	153	100.0

ตอนที่ 3 ปัจจัยทางด้านคุณภาพชีวิต ของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

3.1. ด้านสุขภาพกาย

จากผลการวิจัยด้านสุขภาพกายของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.73 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับมีสุขภาพกาย ระดับดีมากที่สุด

ขณะที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีระดับของสุขภาพในทุกประเด็นอยู่ในระดับ มากที่สุด เช่นกัน (ค่าคะแนนเฉลี่ยและการแปลความหมายด้านสุขภาพกายแสดงไว้ในตารางที่ 28)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญของสุขภาพกายของเกษตรกร

ประเด็น	ระดับความเป็นจริง					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปล ความหมาย
	มากที่สุด จำนวนคน (ร้อยละ)	มาก จำนวนคน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อย จำนวนคน (ร้อยละ)	น้อยมาก จำนวนคน (ร้อยละ)			
1. ท่านและสมาชิกในครอบครัวไม่คิดถึงเสพติด สุรา บุหรี่ ยาบ้า ฯลฯ	64 (41.8)	89 (58.2)	-	-	-	4.42	0.49	มากที่สุด
2. ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยปราศจากสารพิษต่าง ๆ มากขึ้น	119 (77.8)	34 (22.2)	-	-	-	4.78	0.42	มากที่สุด
3. ท่านและสมาชิกในครอบครัวไม่รับประทานอาหารประเภทสุก ๆ ดิบ ๆ	106 (69.3)	47 (30.7)	-	-	-	4.69	0.46	มากที่สุด
4. ในรอบปีที่ผ่านมามีสมาชิกในครอบครัวไม่มีใครเจ็บป่วยจนต้องนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล	143 (93.5)	9 (5.9)	1 (0.7)	-	-	4.93	0.28	มากที่สุด
5. ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	119 (77.8)	34 (22.2)	-	-	-	4.78	0.42	มากที่สุด
6. ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุยถึงการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ	120 (78.4)	33 (21.6)	-	-	-	4.78	0.41	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม						4.73		มากที่สุด

3.2. ด้านสุขภาพจิต

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แบบทดสอบจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มาทดสอบกับเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับเพื่อศึกษาว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาพจิตเป็นอย่างไร โดยได้มีการจัดช่วงคะแนนไว้ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่า 7 คะแนน แสดงว่าบุคคลผู้นั้นมีสุขภาพจิตที่ต่ำ และผู้ที่มีคะแนนรวมเท่ากับ 7 คะแนนและมากกว่า แสดงว่าบุคคลผู้นั้นมีสุขภาพจิตเป็นปกติ

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด คือ ร้อยละ 98.7 มีสุขภาพจิตที่เป็นปกติ รองลงมา มีสุขภาพจิตที่ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 1.3 (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์สุขภาพจิตของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ

คะแนนที่ได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2	1	0.7
8	2	1.3
9	1	0.7
10	4	2.6
11	9	5.9
12	25	16.3
13	30	19.6
14	26	17.0
15	55	35.9
รวม	153	100.0

ค่าสูงสุด 15 คะแนน ค่าเฉลี่ยรวม 13.37 คะแนน

ค่าต่ำสุด 2 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.83

ตารางที่ 30 สุขภาพจิตของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ

สุขภาพจิต (คะแนน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7 – 15 (ปกติ)	151	98.7
0 – 6 (ต่ำ)	2	1.3
รวม	153	100.0

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับลักษณะการดำเนินชีวิตโดยมีตัวแปรอิสระ 8 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับตัวแปรตาม คือ ลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในการวัดค่าตัวแปรผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดค่าตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ

1) เพศ

กำหนดให้	เพศชาย	= 1	คะแนน
	เพศหญิง	= 0	คะแนน

2) อายุ

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามอายุจริง

3) ระดับการศึกษาสูงสุด

กำหนดให้	ไม่ได้เรียนหนังสือ	= 1	คะแนน
	ประถมศึกษา (ป.1- ป.6)	= 2	คะแนน
	มัธยมศึกษา (ม.1-ม.6/มศ.1-มศ.5)	= 3	คะแนน
	ปวส.	= 4	คะแนน
	ปริญญาตรี	= 5	คะแนน
	สูงกว่าปริญญาตรี	= 6	คะแนน

4) จำนวนสมาชิกในครอบครัว

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามจำนวนสมาชิก

5) รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้จากรายได้ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร

6) จำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามจำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุน

7) จำนวนแหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามจำนวนแหล่งความรู้

8) ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

กำหนดให้ เป็นคะแนนรวมจากแบบทดสอบความรู้ในแบบ
สัมภาษณ์ ข้อที่ 3.2 ถึง 3.6 ถ้าผู้ตอบตอบได้ถูกต้องได้คะแนนเท่ากับ 1 ถ้าตอบไม่
ถูกต้องได้คะแนนเท่ากับ 0

ตัวแปรตาม

คือ ลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคะแนนที่ได้จาก
การรวมตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ การจัดการแปลงในการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร วัตถุประสงค์ของ
การใช้ที่ดินเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพ ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจ
พอเพียง, การจับจ่ายใช้สอย และการออม ซึ่งแต่ละตัวแปรดังกล่าวผู้วิจัยกำหนดค่าตัวเลขดังนี้

1) การจัดการแปลงในการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร

(แบบสัมภาษณ์ตอนที่2 ข้อที่ 1.1)

กำหนดให้	ปลูกพืช	= 1 คะแนน
	เลี้ยงสัตว์	= 1 คะแนน
	ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	= 2 คะแนน

2) วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพ

(แบบสัมภาษณ์ตอนที่2 ข้อที่ 1.2)

กำหนดให้	บริโภคเองในครัวเรือน	= 1 คะแนน
	จำหน่าย/ขาย	= 1 คะแนน
	บริโภคในครัวเรือนถ้าเหลือจึงขาย	= 2 คะแนน

3) ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

(แบบสัมภาษณ์ตอนที่2 ข้อที่ 4)

กำหนดให้	มีความตระหนักมากที่สุด	= 5 คะแนน
	มีความตระหนักมาก	= 4 คะแนน
	มีความตระหนักปานกลาง	= 3 คะแนน
	มีความตระหนักน้อย	= 2 คะแนน
	มีความตระหนักน้อยมาก	= 1 คะแนน

4) การจับจ่ายใช้สอย (การใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)
(แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ข้อที่ 8)

กำหนดให้	มีความคิดเห็นมากที่สุด	= 5 คะแนน
	มีความคิดเห็นมาก	= 4 คะแนน
	มีความคิดเห็นปานกลาง	= 3 คะแนน
	มีความคิดเห็นน้อย	= 2 คะแนน
	มีความคิดเห็นน้อยมาก	= 1 คะแนน

5) การออม
(แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ข้อที่ 10)

5.1 การทำบัญชีครัวเรือนของครอบครัวเกษตรกร

กำหนดให้	ทำบัญชีครัวเรือน	= 1 คะแนน
	ไม่ทำบัญชีครัวเรือน	= 0 คะแนน

5.2 การมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย

กำหนดให้	พอใช้	= 1 คะแนน
	ไม่พอใช้	= 0 คะแนน

5.3 การปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัว

กำหนดให้	มีการปลูกฝัง	= 1 คะแนน
	ไม่มีการปลูกฝัง	= 0 คะแนน

5.4 การวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว

กำหนดให้	มีการวางแผน	= 1 คะแนน
	ไม่มีการวางแผน	= 0 คะแนน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ในครั้งที่ 1

N = 153

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. เพศ	0.87	0.34
2. อายุ	52.29	6.27
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	2.24	0.49
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	3.77	0.71
5. รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี	69,433.33	26,593.21
6. จำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร	1.95	0.36
7. จำนวนแหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.46	1.43
8. ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง	4.82	0.50
9. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	54.16	3.08

โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระที่จะนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังนี้

เมื่อตัวแปรตาม Y_1 = ลักษณะการดำเนินชีวิต

ตัวแปรอิสระ X_1 = เพศ

X_2 = อายุ

X_3 = ระดับการศึกษาสูงสุด

X_4 = จำนวนสมาชิกในครอบครัว

X_5 = รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี

X_6 = แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร

X_7 = แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

X_8 = ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อตัวแปรตาม คือ ลักษณะการดำเนินชีวิต (Y_1)

	Y_1	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
Y_1	1								
X1	0.222	1							
X2	0.022	0.092	1						
X3	-0.131	0.033	-0.288	1					
X4	-0.223	-0.070	-0.205	0.275	1				
X5	-0.153	0.114	-0.259	0.275	0.336	1			
X6	-0.106	0.052	-0.186	0.148	0.185	0.183	1		
X7	0.659	0.219	-0.082	-0.160	-0.116	0.040	-0.004	1	
X8	0.171	0.057	-0.149	0.095	0.114	0.235	0.241	0.205	1

ผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธีแบบปกติ (enter) ปรากฏว่าได้ค่า $F = 17.979$; $Sig = .000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุ (multiple coefficient of determination, R^2) พบว่าปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.50 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (ลักษณะการดำเนินชีวิต) ได้ร้อยละ 50 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 8 ตัวแปรพบว่า มีตัวแปรจำนวน 2 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ 1) รายได้ครัวเรือนรวมทั้งหมดต่อปี (X_3) และ 2) แหล่งความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (X_7) โดยตัวแปรที่มีผลในเชิงบวก คือ แหล่งความรู้เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนตัวแปรที่มีผลในเชิงลบ คือ รายได้ครัวเรือนรวมทั้งหมดต่อปี รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 33 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_1 &= a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 \\
 &= a + 0.865X_1 + 0.006X_2 + 0.289X_3 + 0.414X_4 \\
 &\quad (1.531) \quad (0.196) \quad (0.698) \quad (-1.464) \\
 &\quad -0.460X_5 - 0.770X_6 + 1.331X_7 + 0.697X_8 \\
 &\quad (-2.638)^{***} \quad (-1.436) \quad (9.676)^{***} \quad (1.782)
 \end{aligned}$$

* Significant ของสถิติทดสอบ $t \leq$ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการดำเนินชีวิต

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
1. เพศ	0.865	1.531	0.128
2. อายุ	0.006	0.196	0.845
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	0.289	0.698	0.486
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-0.414	-1.464	0.145
5. รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี	-0.460	-2.638	0.009***
6. แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร	-0.770	-1.436	0.153
7. แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1.331	9.676	0.000***
8. ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง	0.697	1.782	0.077

R²=.500**SEE=2.240****F=17.979****Sig. of F = .000**

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการนำตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล กับคะแนนรวมการดำเนินชีวิตมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคะแนนรวมลักษณะการดำเนินชีวิต ส่วนตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ซึ่งประกอบไปด้วย สุขภาพกาย สุขภาพจิต ความพอใจในการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง)

ในการวัดค่าตัวแปรผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดค่าตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ใช้การวัดค่าตัวแปรตามที่กล่าวมาแล้วในขั้นตอนที่ 1

ตัวแปรตาม

เป็นคะแนนรวมที่ได้จากตัวแปร 4 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิต ความพอใจในการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยตัวแปรแต่ละตัวดังกล่าวมีการวัดโดยกำหนดให้เป็นตัวเลขดังต่อไปนี้

1) สุขภาพกาย (แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 ข้อที่ 3.1)

เป็นค่าเฉลี่ยรวมจากคำถาม 6 ข้อที่ให้ผู้ตอบประเมินความคิดเห็นตามมาตราวัด 5 ระดับ

ของ Likert scale

2) สุขภาพจิต (แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 ข้อที่ 3.2)

เป็นคะแนนรวมที่ได้จากแบบทดสอบ 15 ข้อ โดยกำหนดคะแนน 2 ระดับ

คือ 0 = ใช่
1 = ไม่ใช่

3) ความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

(แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ข้อที่ 5)

เป็นค่าเฉลี่ยจากคำถาม 5 ข้อที่ให้ผู้ตอบประเมินความพอใจตามมาตราวัด 5 ระดับ

ของ Likert scale

4) ความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

(แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ข้อที่ 6)

เป็นค่าเฉลี่ยจากคำถาม 5 ข้อที่ให้ผู้ตอบประเมินความภาคภูมิใจตามมาตราวัด 5 ระดับ

ของ Likert scale

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ในครั้งที่ 2

N = 153

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. เพศ	0.87	0.34
2. อายุ	52.29	6.27
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	2.24	0.49
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	3.77	0.71
5. รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี	69,433.33	26,593.21
6. จำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร	1.95	0.36
7. จำนวนแหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.46	1.43
8. ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง	4.82	0.50
9. ลักษณะการดำเนินชีวิต (ในภาพรวม)	54.16	3.08
10. คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	89.58	3.91

โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระที่จะนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังนี้

เมื่อตัวแปรตาม Y_2 = คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปรอิสระ X_1 = เพศ

X_2 = อายุ

X_3 = ระดับการศึกษาสูงสุด

X_4 = จำนวนสมาชิกในครอบครัว

X_5 = รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี

X_6 = แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร

X_7 = แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

X_8 = ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

X_9 = ลักษณะการดำเนินชีวิต (รวม)

ลิขสิทธิ์บทความวิจัยสงวนไว้โดย
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Y_2)

	Y_2	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9
Y_2	1									
X_1	0.237	1								
X_2	-0.029	0.092	1							
X_3	-0.174	0.033	-0.288	1						
X_4	-0.004	-0.070	-0.205	0.275	1					
X_5	0.024	0.114	-0.259	0.275	0.336	1				
X_6	0.036	0.052	-0.186	0.148	0.185	0.183	1			
X_7	0.502	0.219	-0.082	-0.160	-0.116	0.040	-0.004	1		
X_8	0.301	0.057	-0.149	0.095	0.144	0.235	0.241	0.205	1	
X_9	0.595	0.222	0.022	-0.131	-0.223	-0.153	-0.106	0.659	0.171	1

ผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธีแบบปกติ (enter) ปรากฏว่าได้ค่า $F = 13.037$; $Sig = .000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเชิงพหุ (multiple coefficient of determination, R^2) พบว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.451 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ได้ร้อยละ 45.1 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 8 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรจำนวน 3 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ 1) ระดับการศึกษาสูงสุด (X_3) 2) ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง (X_8) และ 3) ลักษณะการดำเนินชีวิต (ในภาพรวม) (X_9) โดยตัวแปรที่มีผลในเชิงบวก คือ ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง และลักษณะการดำเนินชีวิต (ในภาพรวม) ส่วนตัวแปรที่มีผลในเชิงลบ คือ ระดับการศึกษาสูงสุด รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 36 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_2 &= a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 \\
 &= a + 1.228X_1 - 0.015X_2 - 1.347X_3 + 0.678X_4 \\
 &\quad (1.618) \quad (-0.354) \quad (-2.433)** \quad (1.785) \\
 &\quad + 0.115X_5 + 0.357X_6 + 0.294X_7 + 1.306X_8 \\
 &\quad (0.485) \quad (0.497) \quad (1.247) \quad (2.478)** \\
 &\quad + 0.617X_9 \\
 &\quad (5.557)***
 \end{aligned}$$

* Significant ของสถิติทดสอบ $t \leq$ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
1. เพศ	1.228	1.618	0.108
2. อายุ	-0.015	-0.354	0.724
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	-1.347	-2.433	0.016**
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.678	1.785	0.076
5. รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี	0.115	0.485	0.628
6. แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร	0.357	0.497	0.620
7. แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0.294	1.247	0.214
8. ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง	1.306	2.478	0.014**
9. ลักษณะการดำเนินชีวิต (รวม)	0.617	5.557	0.000***

$R^2=.451$

SEE=2.985

F=13.037

Sig. of F = .000

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการนำตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล กับทุกตัวแปรในลักษณะการดำเนินชีวิตมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ กับตัวแปรคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 13 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการแปลงในการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตลักษณะการผลิตและประกอบอาชีพ ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง การจับจ่ายใช้สอย และการออม ส่วนตัวแปรตาม คือคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ซึ่งประกอบไปด้วย สุขภาพกาย สุขภาพจิต ความพอใจในการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และความภาคภูมิใจหลังจากใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง)

ในการวัดค่าตัวแปรผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดค่าตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ใช้การวัดค่าตัวแปรตามที่กล่าวมาแล้วในขั้นตอนที่ 1

ตัวแปรตาม

ใช้การวัดค่าตัวแปรตามที่กล่าวมาแล้วในขั้นตอนที่ 2

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ในครั้งที่ 2

N = 153

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. เพศ	0.87	0.34
2. อายุ	52.29	6.27
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	2.24	0.49
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	3.77	0.71
5. รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี	69,433.33	26,593.21
6. จำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร	1.95	0.36
7. จำนวนแหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.46	1.43
8. ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง	4.82	0.50
9. การจัดการแปลงในการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร	1.01	0.08
10. วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตการและประกอบอาชีพ	1.98	0.14
11. ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง	23.12	2.13
12. การจับจ่ายใช้สอย(ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)	24.14	1.31
13. การออม	3.92	0.30
14. คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	98.58	3.91

โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระที่จะนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังนี้

เมื่อตัวแปรตาม Y_3	=	คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวแปรอิสระ X_1	=	เพศ
X_2	=	อายุ
X_3	=	ระดับการศึกษาสูงสุด
X_4	=	จำนวนสมาชิกในครอบครัว
X_5	=	รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี
X_6	=	แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร
X_7	=	แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
X_8	=	ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง
X_9	=	การจัดการแปลงในการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร
X_{10}	=	วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพ
X_{11}	=	ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง
X_{12}	=	การจับจ่ายใช้สอย
X_{13}	=	การออม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุเมื่อตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Y_3)

	Y_3	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}
Y_3	1													
X_1	0.237	1												
X_2	-0.029	0.092	1											
X_3	-0.174	0.033	-0.288	1										
X_4	-0.004	-0.070	-0.205	0.275	1									
X_5	0.024	0.114	-0.259	0.275	0.336	1								
X_6	0.036	0.052	-0.186	0.148	0.185	0.183	1							
X_7	0.502	0.219	-0.082	-0.160	-0.115	0.040	-0.004	1						
X_8	0.301	0.057	-0.149	0.095	0.114	0.235	0.241	0.205	1					
X_9	0.051	0.031	-0.069	0.127	0.026	-0.110	0.012	0.088	-0.134	1				
X_{10}	-0.028	-0.055	-0.009	-0.027	0.021	0.192	-0.021	0.045	0.422	-0.574	1			
X_{11}	0.477	0.186	-0.021	-0.066	-0.233	-0.096	-0.164	0.609	0.099	0.072	-0.037	1		
X_{12}	0.542	0.174	0.072	-0.227	-0.184	-0.219	0.029	0.494	0.157	0.053	-0.021	0.483	1	
X_{13}	0.342	0.212	0.089	0.096	0.154	0.014	-0.041	0.227	0.204	0.023	0.117	0.199	0.179	1

ผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุโดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 13 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธีแบบปกติ (enter) พบว่าได้ค่า $F = 10.642$; $Sig = .000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การการทำนายเชิงพหุ (multiple coefficient of determination, R^2) พบว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.499 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ได้ร้อยละ 49.9 โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 13 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ 1) ระดับการศึกษาสูงสุด(X_3) 2) ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง(X_8) 3) วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพ(X_{10}) 4) ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง(X_{11}) 5) การจับจ่ายใช้สอย(X_{12}) และ 6) การออม(X_{13}) โดยตัวแปรที่มีผลในเชิงบวก คือ ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง(X_8) ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง(X_{11}) การจับจ่ายใช้สอย(X_{12}) และการออม(X_{13}) ส่วนตัวแปรที่มีผลในเชิงลบ คือ ระดับการศึกษาสูงสุด(X_3) และวัตถุประสงค์ของการใช้พื้นที่เพื่อการผลิตและประกอบอาชีพ(X_{10}) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 39 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y_3 &= a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} \\
 &\quad + b_{12}x_{12} + b_{13}x_{13} \\
 &= a \quad + 0.750X_1 \quad -0.029X_2 \quad -1.357X_3 \quad +0.373X_4 \\
 &\quad (1.002) \quad (-0.698) \quad (-2.439)** \quad (0.978) \\
 &\quad +0.286X_5 \quad -0.030X_6 \quad +0.309X_7 \quad +1.671X_8 \\
 &\quad (1.205) \quad (-0.041) \quad (1.343) \quad (2.918)** \\
 &\quad -2.068X_9 \quad -4.946X_{10} \quad +0.359X_{11} \quad 0.913X_{12} \\
 &\quad (-0.563) \quad (-2.111)** \quad (2.361)** \quad (4.002)*** \\
 &\quad +2.525X_{13} \\
 &\quad (2.911)**
 \end{aligned}$$

* Significant ของสถิติทดสอบ

t

≤ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
1. เพศ	0.750	1.002	0.318
2. อายุ	-0.029	-0.698	0.486
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	-1.357	-2.439	0.016**
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.373	0.978	0.330
5. รายได้ครัวเรือนทั้งหมดต่อปี	0.286	1.205	0.230
6. แหล่งเงินทุนสนับสนุนในการทำการเกษตร	-0.030	-0.041	0.967
7. แหล่งความรู้เรื่องแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0.309	1.343	0.181
8. ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตนตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง	1.670	2.918	0.004***
9. การจัดการแปลงในการใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร	-2.068	-0.563	0.574
10. วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตและประกอบอาชีพ	-4.946	-2.111	0.037*
11. ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง	0.359	2.361	0.020**
12. การจับจ่ายใช้สอย	0.913	4.002	0.000***
13. การออม	2.525	2.911	0.004***

$R^2=.499$

SEE=2.892

F=10.642

Sig. of F = .000

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการดำเนินชีวิตตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 38 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาและความคิดเห็นของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพบว่า เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็นในสภาพปัญหาที่เกิดจากการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาโดยสรุปออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 18.36) พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในเรื่องราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ตกต่ำ เนื่องจากในปัจจุบันต้นทุนในการทำการเกษตรสูงขึ้นแต่กลับได้รับผลตอบแทนไม่ดีเท่าที่ควร เพราะยังมีเกษตรกรบางรายใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรจึงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูง เนื่องจากเกษตรกรขาดเงื่อนไขในด้านความรู้ ไม่มีความรู้ รอบคอบและระมัดระวังในการใช้สารเคมี แต่เกษตรกรอีกส่วนหนึ่งได้มีการรวมกลุ่มกันทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตและยังมีการใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ปัญหาด้านการศึกษา และการเรียนรู้ (ร้อยละ 13.77) พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างยังขาดความรู้และทักษะด้านการเกษตรในการปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างถูกวิธี เนื่องจากหมู่บ้านหนองมะจับเป็นหมู่บ้านที่มีการทำการเกษตรมาเป็นเวลานานหลายชั่วอายุคน และมีการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม คือ จะมีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว และเมื่อมีปัญหาเรื่อง โรคพืชและแมลงศัตรูพืชก็จะทำให้แปลงพืชของเกษตรกรได้รับความเสียหาย ซึ่งในที่จริงแล้วปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเน้นที่การจัดการที่ดินใช้ที่ดินให้คุ้มค่า และเน้นการปลูกพืชที่หลากหลายในพื้นที่เดียว เพื่อเป็นการป้องกัน โรคพืชและแมลงศัตรูพืชที่มารบกวนได้ ซึ่งเกษตรกรยังขาดเงื่อนไขในด้านความรู้พอสมควร และยังขาดความพอประมาณ ไม่มีภูมิคุ้มกันป้องกันความเสี่ยง สังเกตได้จากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพื่อหวังให้ได้ผลผลิตในปริมาณมากจึงควรที่จะได้รับการศึกษาและการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรเพื่อนำไปสู่การมีเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่ดีจากการทำอาชีพการเกษตร

3. ปัญหาด้านสาธารณสุข (ร้อยละ 6.12) พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างต้องการการรักษาพยาบาลในรูปแบบที่รวดเร็ว โดยแพทย์ และสถานพยาบาลที่มีความพร้อมและความเชี่ยวชาญที่มากกว่าในที่นี้ คือ เกษตรกรมีความต้องการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มากกว่าสถานพยาบาลที่อื่น โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น แต่ในความเป็นจริงแล้วการเข้ารับการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าค่าใช้จ่ายใดๆนั้นเกษตรกรจะต้องเข้ารับบริการจากหน่วยงานของทางภาครัฐในหน่วยงานขั้นพื้นฐานก่อน แล้วจึงจะส่งต่อไปยังสถานพยาบาลที่มีความพร้อมทั้งแพทย์ และเครื่องมือในการรักษาก็อาจจะซ้ำเกินไปสำหรับการรักษา ซึ่งอาการเจ็บป่วยเป็นสิ่งที่ห้าม

กันไม่ได้ แต่ก็สามารถป้องกันได้บ้าง(ความมีภูมิคุ้มกัน) โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาช่วยในการดำเนินชีวิต คือ ควรจะต้องรู้จักความพอประมาณในการใช้สารเคมี และไม่ควรวางปริมาณผลผลิตให้มากจนเกินไป จนต้องเพิ่มปริมาณสารเคมี จนอาจจะก่อให้เกิดอาการเป็นพิษจากสารเคมี และเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ควรมีเหตุผลในการพิจารณาการใช้สารเคมี ไม่ใช่บ่อยเกินไป เพื่อหวังเพียงให้ผลผลิตที่ออกมาให้สวยงามเพียงอย่างเดียว จนเป็นผลเสียต่อสุขภาพ ซึ่งหากเกษตรกรพิจารณาถึงสิ่งเหล่านี้ได้ก็จะทำให้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีขึ้นได้ และพร้อมที่จะนำไปสู่การมีร่างกายที่สมดุลแข็งแรง โดยสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยแก้ไขปัญหการเจ็บป่วยได้บ้าง

4. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 4.59) พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างยังมีการใช้สารเคมีในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในปริมาณที่มาก จึงส่งผลให้เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างต้องสูดดมสารพิษนี้ ฟ่นละอองอยู่ในสิ่งแวดล้อมสะสมในร่างกายและเกิดการสะสมของสารเคมีในดิน ซึ่งเกิดจากการที่เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมี อาทิเช่น ไม่ทราบปริมาณที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีว่าควรใช้ในปริมาณเท่าใดต่อแปลง ปลูกพืชในแต่ละแปลง และนอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาให้คำแนะนำเพื่อให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพอย่างจริงจัง

5. ปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม (ร้อยละ 3.06) พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างยังมีปัญหาในเรื่องยาเสพติด ประเทสุราและบุหรี เนื่องจากเกษตรกรยังมีการใช้จ่ายเงินไปกับการซื้อสุราและบุหรีมาบริโภคก่อให้เกิดสุขภาพร่างกายที่ย่ำแย่ และทำให้เกิดปัญหาเรื่องนี้สืบตามมา โดยปัญหาของเกษตรกรในด้านนี้เป็นอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากเกษตรกรยังขาดเหตุผล ขาดความพอประมาณในการบริโภค และไม่มีภูมิคุ้มกันในตนเองที่จะกันตนเองออกจากสิ่งเหล่านี้ได้จึงก่อให้เกิดปัญหาเรื่องนี้สืบขึ้น

ทั้งนี้เกษตรกรเสนอแนะว่าการที่เกษตรกรในหมู่บ้านจะดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ในหมู่บ้านนั้นจะต้องมีการรวมกลุ่มกันเพื่อเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกันเมื่อมีปัญหา และต้องมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งพร้อมที่จะเสียสละเวลาทุกครั้งเมื่อลูกบ้านในหมู่บ้านมีปัญหาโดยมีการจัดการประชุมหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือนเพื่อเป็นการถามสารทุกข์สุกดิบของเกษตรกรในหมู่บ้านเป็นประจำ

ตารางที่ 40 แสดงปัญหาของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้านที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตและ
คุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านเศรษฐกิจ	28	18.36
2. ด้านการศึกษา และการเรียนรู้	21	13.77
3. ด้านสาธารณสุข	9	6.12
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	7	4.59
5. ด้านสังคมและวัฒนธรรม	5	3.06

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved